

דברות קודש

מאת
ב"ק מרן אדמו"ר שליט"א



פרשת שמות



©
כל הזכויות שמורות
ל'איגוד חסידי בוסטון' {ע"ד}
שע"י קהל 'קדושת פינחס' באסטאן
רח' נועם אלימלך 2 ביתר עילית.

להנצחות לדגל שמחה
או לעילוי נשמת
ניתן לשלוח מייל:

A0799326426@GMAIL.COM

058-325-4668

עיצוב וסדר:
א.י.ש. אשדוד
0527627127

תוכן הענינים

פרשת שמות

ג קידושא רבא שב"ק פר' שמות תשפ"ג

ד מתוך דעוא דרעוין שב"ק פר' שמות תשפ"ג

שב"ק פר' זיחי תשפ"ד

ה קידושא רבא בצפרא דשבתא

ט דעוא דרעוין

תולדותיהם של צדיקים

י הרה"ק הרבי ר' זושא מאניפולי זי"ע

טז ב"ק אדמו"ר רבי פינחס דוד הלוי מבאסטאן זצוק"ל



פרשת שמות

וזה שבא הכתוב לומר לנו שאע"פ שבני ישראל היו תחת שעבוד גדול וחזק של מצרים, בכל זאת נתחזקו ויעצמו להודות לה' על כל מה שנעשה להם.

וזה פירש הכתוב 'וירכו', ע"י מה זכו שיהיה להם ילדים במעלות האיכות, ע"י 'ויעצמו במאד מאד', שנתעצמו מאד במדה של 'ובכל מאדך' עכתו"ד.

הדברים מאד מתאימים למה ששמעתי בשם אדמו"ר בית בעלזא שכשאומרים בשמונה עשרה בברכת מודים 'אתה הוא לדור ודור', צריכים לכוון שיוכה לדורות של תלמידי חכמים יראים ושלמים. והגיל אני לומר למה קבעו תפילה זו בברכת מודים, אלא שענין זו בא להורות שילד שגודל בבית שרגילים להודות, יגדל להיות ירא ושלם, משא"כ אם הילד תמיד שומע מהוריו ביקורת על כל העולם, ותמיד יש להם תלונות, בית כזה איננו מסוגל לגדל ילדים טובים.

ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד (שמות א ז). רש"י כתב (שם) שהיו יולדות ששה בכרם אחד.

הבעל הטורים כתב שיש ששה לשונות בפסוק והן כנגד ששה שהיו יולדות בכרם אחד.

כ"ק אאזמו"ר זי"ע ביאר הפסוק, לפי דבריו בביאור הפסוק (בראשית א כב) 'ויברך אתם אלוקים לאמר פרו ורבו וגו'', ד'פרו' הכוונה לריבוי בכמות, ותיבת 'ורבו' רומז על ריבוי באיכות, וע"ד שאמרו (ע"ז ב.) ברשב"ג כשראה עכו"ם נאה, אמר (תהלים קד כד) 'מה רבו מעשיך ה'', משום ד'רבו' רומז על הפלגה באיכות.

ראיתי מובא בשם השר שלום מבעלזא זי"ע, שמבאר הפסוק, על פי מה שכתוב בקריאת שמע (דברים ו ה) 'ובכל מאדך', ומפרשים חז"ל (ברכות נד.) ש'בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי מודה לו במאד מאד',

בחז"ל (ברכות נד.), שכוונת 'ובכל מאדך',
הוי בכל ממונך, ולפי פירושו זה יש
לומר ביאור במה שכתוב 'וירבו ויעצמו
במאד מאד', שזכו לידים במעלות
האיכות, ע"י שהשקיעו דמים תרתי
משמע בגידול הילדים, בפרט שהיו
להם משפחות ברוכות ילדים, שהיו
יולדות ששה בכרם אחד, ולכן היה
מן הצורך להשקיע בהילדים, שלכל
ילד יהיה לו כל הצורך לגידולו.

דבר זה בא להורות לנו שכדי לזכות
לילדים טובים, צריכים לקיים
שני הפירושים של 'ובכל מאדך', א.
בכל ממונך, להיות מוכן להשקיע
בחינוך הילדים. ב. לחיות בבחינה של
'בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי
מודה לו במאד מאד', ועי"כ יכולים
לזכות ל'עהרליכער יודישער קינדער'
(ילדים יראים ושלמים).

יעזור השי"ת שנוכה לגדל צאצאינו
באופן שנהיה אנחנו וצאצאינו
כולנו יודעי שמיך ולומדי תורתך
לשמה, עדי נזכה לביאת גוא"צ בב"א.

קידושא רבא שב"ק פר' שמות תשפ"ג

ויש לומר עוד בענין זה על פי מה
שראיתי מובא שהרה"ק רבי
משה מלעלוב זי"ע הסביר ליהודי
שארץ ישראל לא נשאה חן בעיניו,
שבתורה נאמר (במדבר יד ז), 'טובה
הארץ מאד מאד', ובפרקי אבות (ד)
נאמר, 'מאד מאד הוי שפל רוח',
מי שזוכה להבחינה של 'מאד מאד
הוי שפל רוח' יכול לזכות ל'טובה
הארץ מאד מאד', לראות בטוב הארץ.

ועל פי זה יש לומר שכלל ישראל
במצרים זכו להיות עצום במדת
'בכל מדה ומדה שהוא מודד לך הוי
מודה לו במאד מאד', ע"י שהיתה
בהם שפלות רוח, בבחינת 'מאד מאד
הוי שפל רוח', ולכן היו מודים על
כל מה שנתן להם הקב"ה, אע"פ
שהיו נתונים תחת סבלות מצרים.

אחרי זה ראיתי ענין זו מובא בשם
העמרת ישועה מדויקוב.

ויש לומר עוד, שכמה שכתוב בקריאת
שמע 'ובכל מאדך', יש עוד ביאור



וישני מיני גלויות הנ"ל זה נמשך מזה, וכאשר קרבה אל נפשי גאלה, שהוא גאולת הנפש והנשמה מיצר הרע, אז מיד הוא גאולה כוללת החומר והגוף משעבוד גלות והאומות.

ובזה תבין מה שאמור הכתוב 'ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף', שהוא היצר הרע שחיש גזרותיו אחר שמת בחינת יוסף. שכל זמן אשר היה בחינת יוסף קיים אשר נקרא בחינת דעת לפקח בעסקי נשמה, לא שלט בו היצר הרע, משא"כ כשמת יוסף, אז 'ויקם מלך חדש' היצר הרע שהוא גלות הנשמה, ומזה נמשך גלות ממש להגוף ג"כ. עד אח"כ 'וימת מלך מצרים' היצר הרע המיצר הגדול, או מלך של עולם הזה שנקרא מצרים, 'וימת' פי' שירד ממדרגתו ע"י שנולד משה בחינת הדעת, אז הרגישו בזה מה שהיה נשמתם בגלות היצר הרע, ויאנחו מן העבודה' זו עבודת השי"ת, 'ויזעקו', כשנולד משה בחינת הדעת, אז הרגישו חסרונם ויזעקו וגו' 'ותעל שועתם', ובא גאולה להצורה והחומר, עכתו"ד.

אנו קורים פרשיות אלו בשבועות של שובבים, שענינם גאולת מצרים, שהדרך לזכות לגאולה, יסודתו בענין גאולת הנפש כדאמרן.

וימת יוסף וכל אחיו וגו'. ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף (שמות א ו,ה). וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבודה ויזעקו ותעל שועתם אל האלוקים מן העבודה (שם ב כג).

ראיתי מובא מספר בן פורת יוסף (מבעל המחבר בעל תולדות יעקב יוסף, מובא בספר בעל שם טוב בפרשתו במקור מים חיים ד) שיוסף הוא גדר הזכירה, לסלק השכחה והגלות, וכאשר באמת נאמר 'וימת יוסף וכל אחיו' מגדר הזכירה, 'ויקם מלך חדש', פרעה שהוא השכחה, 'אשר לא ידע את יוסף' דייקא סוג הזכירה.

'וימת מלך מצרים', פרעה שהוא השכחה ירד ממדרגתו, כשנולד משה, הדעת. והמעם שמת מלך מצרים אז ולא מקודם, כי 'ומשה היה רועה וגו' שהוא בחינת דעת שבא לכלל ישראל.

ומבאר שם, דיש שני מיני גלות, א. גלות החומר והגוף אצל האומות, ב. גלות הצורה והנשמה אצל היצר הרע, שהוא המיצר והשווא הגדול של האדם, שמטריד את האדם בעסק הגוף וצרכי עולם הזה, שלא יהיה פנוי לפקח על עסקי נשמתו.

היוצא מכל דברנו שהבחינה של יוסף הצדיק ומושה רבנו הוא בבחינת הדעת, ועל ידו אפשר להתגבר על היצר הרע. עבודתנו בימי השובבים הוא א. להתחזק בלימוד התורה. היות שהתורה הוא תורת משה, וידוע מה שאמרו חז"ל (יבמות צו.) כל תלמיד חכם שאומרים דבר שמועה מפיו בעולם הזה שפתותיו דובבות בקבר, ולכן כשלומדים תורת משה, שפתותיו של משה דובבות בקבר, ואנו מעוררים כוחו של משה שהוא דעת.

ב. שיהיה עבודתנו באופן של תוספת, כדי לעורר הבחינה של יוסף דעת, שבמקום להגיע לסדרי לימוד כמה דקות מאוחר, להודרו להיות מהמקדימין, ובאותו ענין גם בסוף הסדר להיות מהמאחרים לצאת. וכמו כן בענין התפילה, שבמקום להגיע באמצע פסוקי דזמרה, להקדים לבוא כמה דקות לפני התפלה, ואם אפשר גם ללמוד לפני התפלה מה טוב. גם בצאתו מבית המדרש יראה להישאר בבית המדרש כמה דקות אחרי התפלה. וכשעבדתו בבחינה זו של הוספה, אז יהיה לו הדעת שישים לבו לפקח על עניני נשמתו, ולהתגבר על יצרו הרע.

בצעמיל קמזן מהרבי ר' אלימלך מליזענסק זי"ע כתב (שם

ובדי לבאר דברי הבן פורת יוסף, שכתב שיוסף היה מגדר זכירה, נגיד משל ששמעתי לפני הרבה שנים מפיו של הרה"ג רבי יהודה מירנאור זצ"ל אבד"ק שומר שבת בבארא פארק, יהודי נכנס לחנות לספרי קודש, וביקש לקנות סידור בית יעקב מרבי יעקב עמדין, המוכר בראותו שהוא איש פשוט, פנה אליו ושאלו מה לך עם הסידור בית יעקב, יש לי הרבה סידורים טובים שמתאים בשבילך, ענהו היהודי, שיש לו תינוק בבית שקורע דפי הסידור, ולכן הוא מחפש דוקא סידור כמו בית יעקב, שמתחיל עם תיקון רחל ותיקון לאה וכל מיני תפלות אחרות עד שהוא מגיע לארון עולם, שאפילו אם התינוק יקרע דפים מהסידור, וישאר לי ארון עולם, אבל אם אני יקנה סידור רגיל שמתחיל עם ארון עולם והתינוק יקרע דפים אלה, לא יישאר לי הארון עולם.

והנמשל, שמי שעושה רק מה שצריכים לעשות בלי להוסיף עליו, הוא עלול תורתו להיות שכוח ממנו, ויהיה בחינה של עיקר חסר מן הספר, רק מי שעבודתו הוא באופן של מוסיף והולך יכול להיות בטוח שתורתו לא תשכח, שענין הוספה הוא גדר של זכירה, ויפקח על עניניו שיהיה באופן הראוי.

אות מ' שהאדם לא נברא בעולם רק לשבר את הטבע, כגון מי שנולד בטבע של עקשנות, ישבר את טבעו מ' יום רצופים לעשות דוקא להיפך ממה שיעלה במחשבתו. וכן מי שבטבע עצל, ירגיל את עצמו מ' יום רצופים לעשות כל דבר בוזריות, הן בהולך לשכוב על מטתו, הן לקום בבוקר ממשכבו, הן בוזריות לבישת בגדים ונטילת ידיים ולנקות את גופו ולילך בוזריות לבית הכנסת תיכף אחר קומו מהספר וכיוצא בהן. וכן מי שטבעו ביישן מהחלק של בושה רעה, ירגיל את עצמו מ' יום להתפלל דוקא בקול רם וכה תנועת אבריו, ולקיים כל עצמותי תאמרנה, ולברך על התורה בקול רם, עד שיעזרוהו מן השמים להסיר הבושה הרעה ממנו. וכן מי שאמרי פיו אינם עולים יפה ומסודר מחמת הרגל טבעו וכלי הדבור שלו, ירגיל את עצמו מ' יום להטות אזנו

להדיבורים היוצאים מאליו, הן במילי דעלמא והן במילי דשמיא הן בשעת לימוד, כי הרגל של כל דבר נעשה שלמון. וכן מי שטבעו אינו מתמיד בלימודו, ירגיל את עצמו גם כן מ' יום וילמוד יותר מהרגל שלו.

והגם שרבי ר' אלימלך כתב דברים אלו למי שהגיע לשנת י"ה, אמנם נראה לי שענין זו מועיל תמיד לתיקון מידותיו.

ועלה בלבי שימי השוכבים הם שש שבועות, שהם בערך מ' יום, והוא הזמן הדרוש לתיקון המדות כדאמרן.

יעזור השי"ת שנוכה לבחינה של דעת ועי"כ נזכה לתשובה שלימה ולגאולה שלימה, עדי נזכה לביאת גוא"צ בב"א.

מתוך רעוא דרעיון שב"ק פר' שמות תשפ"ג



שב"ק פר' ויהי תשפ"ד

קידושא רבא בצפרא דשבתא

ועל פי זה מבאר מעלת יששכר בעבודת התורה, שנאמר עליו 'יהי למם עובד', דאין לו מציאות בפני עצמו בזולת התורה. דכל המציאות שלו היה תלוי בתורה, כמו שהאותיות 'ם' ו'ס' תלויים במקומם.

הנה השבוע אנו מציינים עשרים וחמש שנים משבת פרשת ויהי תשנ"ט שאז נכנסנו לראשונה להתפלל בבית מדרשינו מידי שבת בשבתו, שעד אז התפללו בביתו, ובשבת זו עברנו לבית המדרש לשבתות, ומשום שהבנין היה עדיין באמצע הבניה, לכן היה מסדרים את הבית המדרש מידי שבת בשבתו, ובמשך ימי השבוע המשיכו במלאכת הבניה, עד ראש חודש ניסן תשנ"ט, שאז התחילו גם המניינים בימות החול.

מאז שנכנסנו לבית המדרש זה לקחתי על עצמי את עול הנהגת בית המדרש בכחינה של 'ויהי למ"ם עובד',

וימ שכמו לסכול ויהי למם עובד (בראשית מט טו). ומפרש רש"י, 'וימ שכמו לסכול' - עול תורה. 'ויהי' - לכל אחיו ישראל. 'למם עובד'. לפסוק להם הוראות של תורה וסדרי עבורין, שנאמר (דברי הימים א יב לג) 'ומבני יששכר יודעי בינה לעתים לדעת מה יעשה ישראל'.

היום חל יומא דהילולא קדישא של בעל הבני יששכר, ובספרו (בני יששכר ניסן ט ג) כתב לבאר פסוק זה, שבכל האותיות האלפ"א בית"א, אין לך אות שלא יהיה לו העמדה ומציאות כלל בזולת המקום הסובלן, רצ"ל שאם חוקק 'ם' סתומה ו'ס' ומוציא האות הנחקק, אז מאבר ה'ם' וה'ס' את צורתו, שאין לה צורתו רק במקומה, דכל האותיות יכולין לעשותן בזולת מקום, משא"כ 'ם' ו'ס', ועל כן 'ם' ו'ס' שבלוחות בנם היו עומדין, שהלוחות היו כתובות באופן שחוקק מעבר לעבר, וחלק האמצעי של ה'ם' וה'ס' היה עומדים בנם.

השנים האלו, של קול התורה ותפילה שבוקע ממקום קדוש זה. ואנו מתפללים שנוכל להמשיך את עבודתנו במקום קדוש זה ביתר שאת וביתר עוז, מתוך הרחבת גבולי קדושה.

יעזור השי"ת שיקיים בנו 'בורא עולם כקנין השלם זה הבנין', עדי נוכח לכיאת גוא"צ בב"א.

באופן שמבאר הבני יששכר, שכל המציאות שלי תלוי בבית המדרש, אך אין זה רק לעצמי אלא גם אתם, ציבור המתפללים והלומדים קשורים למקום זה, באופן זה של של 'זיהי למ"ם עובר' וכדאמרן.

ובאן המקום להודות להשי"ת בבחינת 'בתוך רבים אהללנו' על כל



דעוא דרעוין

האב שממנו נמשך הבכורה, נעשה מהם י"ג נשיאים על ידי הבכורה שיש ליוסף שנחלק לשני שבטים ונשיאים, וזהו סוד עיבור שישראל מחשבים י"ב חדשי הלכנה נגד י"ב שבטים, ועוד חודש עיבור נגד שבטו של יוסף שנחלק לב' שבטים והם ב' אדרים שמזלו דגים כברכתו של יוסף 'וידגו לרוב' (שם מה טז).

ולזה אמרו שאין זרעו של עשו נמסר רק ביד זרעו של יוסף, שנאמר (עובדיה א יח), 'זהיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש', והוא לפי שבקניית הבכורה ונטילת הברכה נתן ליעקב להיות מושל באחיו עשו, וכל זה נתן יעקב ליוסף שנאמר

ואני נתתי לך שבם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי (בראשית מה כב).

שמעתי מהרה"ג רבי מרדכי גוטפרב שליט"א קטע מהרש"א ששייך לתקופה בה אנו נמצאים כהיום. המהרש"א כתב (סנהדרין יב) ש'נשיאי ישמעאל היו י"ב כמו שזכר בסוף פרשת חיי שרה (בראשית כה טז), אבל למעלה עליהם נשיאי ישראל, כי נשיאי ישמעאל אין להם יחוס אב מאברהם רק יחוס משפחה מאמם הגר, וזה שכתוב בהם (שם) 'שנים עשר נשיאים לאמתם', רצ"ל מצד אם, אבל נשיאי ישראל יש להם יחוס אב למשפחותם לבית אבותם, ועל כן על פי היחוס

הבעל המורים (בראשית מט כז) כתב, שהתחלת התיבות שאחר הזכרת שמות השבטים, כגון 'בכור' (בראשית מט ג), 'אחים' (שם פסוק ה), 'אתה' (שם פסוק ח), 'לחוף' (שם פסוק יג), 'חמור' (שם פסוק יד), 'דין' (שם פסוק טז), 'גודד' (שם פסוק יט), 'שמנה' (שם פסוק כ), 'אילה' (שם פסוק כא), 'בן' (שם פסוק כב), 'זאב' (שם פסוק כז), עולה לחשבון שם"ה כמנין ימות החמה, ואותיות האחרונות של הברכות כגון 'עלה' (שם פסוק ד), 'בישראל' (שם פסוק ז), 'מחלב' (שם פסוק יב), 'צידון' (שם פסוק יג), 'עובד' (שם פסוק טו), 'יהו"ה' (שם פסוק יח), 'עקב' (שם פסוק יט), 'מלך' (שם פסוק כ), 'שפר' (שם פסוק כא), 'אחיו' (שם פסוק כו), 'שלל' (שם פסוק כז), עולה שנ"ד כמנין ימות הלבנה.

חנה ידוע שמה שמושה בין שנת החמה לשנת הלבנה הוא חודש העיבור, וזה רק אצל בני ישראל, שלפי מה שכתב בתורה 'שמור את חודש האביב' (דברים טז א), וכמו שמפרש רש"י, מקודם בואו שמור שיהא ראוי לאביב, ואם לאו עבר את השנה, ולכן מצוה עלינו להתחשב גם בשנת החמה, דלא כמו בני ישמעאל שהם מונים רק לפי שנת הלבנה.

'ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך', כמפורש בפרק יש נחלין (בבא בתרא קכג), ולזה אף שישמעאל יש לו י"ב נשיאים לאמתם, ובמלחמותם לפעמים מנצחים את עשו, אבל לא יעשו לו כלה עד לעתיד שיגדל זרעו של יוסף ומשיחו, ועל ידו ינצחו את עשו, שישראל יהיו במעלה ביותר מישמעאל, שיהיו י"ג נשיאים ע"י יוסף שנחלק לב', וזהו סוד העיבור שיהיה שנת ישראל י"ג חדשים, והוא גדול יותר משנת עשו י"ב חדשים לחמה.

דברים אלו הם קילורין לעינים, שהכוח של כלל ישראל הוא במספר שלש עשרה, ובענין הזה הם במעלה יותר מישמעאל שיש להם שנים עשר נשיאים, והכוח של כלל ישראל הוא ע"י שבט יוסף שנחלק לב' שבטים, וקיבל הבכורה מיעקב ועי"כ הוא שולט בעשו. וכוח זה מתבטא במיוחד בשלש עשרה חדשים של שנת העיבור, ובפרט בחודש אדר, וכל ענין זו הוא גם קשור למשיח בן יוסף.

בתקופה זו שכבר אמרו הרבה מגדולי ישראל שכל ענין המלחמה בארצינו הקדושה הוא חלק מתהליכי הגאולה, דברים אלו של המהרש"א המה חיזוק ועידוד לעם ישראל.

ששולט גם בגשמי שרחוק, ולכן ענין השלש עשרה שמרמז על חודש העיבור מסר יעקב ליוסף כדאמרו.



והנה ידועים דברי התרגום אונקלוס על הפסוק 'ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי', שמבאר 'בחרבי ובקשתי', בצלותי ובבעותי. ורש"י פירש באופן דומה 'בחרבי ובקשתי' - היא חכמתו ותפלתו.

ויש לומר כונה במה שאמר יעקב 'בחרבי', שהלא באמת ענין החרב שייך לעשו, כמו שברכו אביו (בראשית כו ז) 'ועל חרבך תחיה', וענין התפילה שייך ליעקב, כמו שנאמר (שם כו כב) 'הקול קול יעקב', אולם הכוונה של יעקב היה לומר, שתפילתי הוא בחינת החרב שלי, ולכן אמר 'בחרבי'.

והנה שמעתי היום סיפור מהר"ר אליהו בן שמרית הי"ו, על גדוד של חיילים שיצאו להלחם בעזה, והמפקד שלהם נזכר שהוא עדיין לא התפלל מנחה, הוא עצר את הקבוצה עד שיתפלל מנחה, וכדי להתפלל לכיוון ירושלים הוא הפך את עצמו לכיוון הנגדי, וכשהוא הסתובב

היוצא לנו מכל הדברים האלו, שכל פרשה זו מסובב על ענין של חודש העיבור, והמסתעף מזה העבודה להעלות גם השם"ה יום של שנת החמה.

והנה דרך זה הנחיל לנו יעקב אבינו, והוא על דרך שמבאר הדגל מתנה אפרים מה שאמרו חז"ל (תענית ה:) שיעקב אבינו לא מת, שאצל יעקב אבינו לא היה בחינת מת, רק תם, ויעקב איש תם, שהעלה ת' אל מ' ומשם אל א' ונעשה מזה אמת, הבחינה של 'תתן אמת ליעקב'. ויש לומר כוונה בדבריו דא' מרמז על אלופו של עולם, והאות ת' מרמז על גשמי כי הוא הכי רחוק שיכול להיות מאות הא', שכל אות לפי מה שהוא רחוק מאות א' הוא יותר מגושם. ויעקב אבינו לא מת, שהוא לא משך את האות מ' אל עבר האות ת' אלא אדרבה, שיעקב איש תם פעל במדת האמת, להעלות האות ת' להאות מ', ומשם להאות א', והיינו שיעקב העלה גם את הגשמי לאלופו של עולם.

ועבודה זו מסר יעקב ליוסף, והוא בבחינת 'והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה', שאש בלא להבה אינו שולט למרחוק, שענין הלהבה

דרך קריעת ים סוף ומתן תורה. וידוע שכל תכליתה של יציאת מצרים היה כדי שיקבלו את התורה, כמו שנאמר (שמות ג יב) 'בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלוקים על ההר הזה'.

והנה יוסף הצדיק עשה הכנה לכלל ישראל כדי שיוכלו להתקיים בארץ מצרים, ועי"כ יזכו לקבלת התורה. גם קריעת ים סוף היתה בזכותו של יוסף, כמו שאמרו חז"ל (מדרש תהלים קיד), 'הים ראה וינס' (תהלים קד ג), מה ראה, ארונו של יוסף יורד לים, אמר הקב"ה ינום מפני הנם, דהיינו ינום הים מפני יוסף שנס מן העבירה, שנאמר (בראשית לט יג) 'וינס ויצא החוצה'.

בימי השוכבים מוטל על האדם להתבונן איך זכינו ליציאת מצרים ולקריעת ים סוף ולקבלת התורה, וכמו שאמרנו שהכל היה ע"י יוסף הצדיק, הנה מדתו של יוסף היתה בענין הלהבה, כמו שנאמר 'והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה', ומוטל עלינו בימים אלו ללמוד ולהתפלל בהתלהבות. וכבר הזכרנו ענין הלהבה ששולט למרחוק, ויש לומר שענין זה מרומז במה שאמר יעקב 'אני נתתי לך שכם אחד על

להתפלל מנחה, פתאום יצא מחבל מפיר מנחה בכוונה לירות עליהם והם הרגו אותו. כל הגרוד הזה ניצל בזכות תפילת מנחה, כי לולא שהיה עוצר לתפילת מנחה, היה יוצא המחבל מאחורי גבם ולא היו רואים אותו יוצא מהפיר.

סיפור זה מכמא היטב את דברי התרגום 'בצלתי וכבעותי', שע"י תפילת מנחה הצליחו בחרבם ובקשתם.



בשבוע הבעל"ט מתחילים ימי השוכבים, שוכבי"ם הם למעשה ראשי התיבות של פרשיות התורה שקוראים בשבועות אלו. פרשת שמות, פרשת וארא, וכן הפרשות הבאות: בא, בשלח, יתרו ומשפטים, ובאם ניקח את האות הראשונה משמותיהן של הפרשיות הללו נמצא את המילה שוכבים. ובשנה זו שהוא שנה מעוברת יש אומרים שענין השוכבים ממשוך גם בפרשיות תרומה ותצוה.

אם נתבונן במה שכתוב בפרשיות אלו שנרמז במילה שוכבים, נראה שפרשיות אלו עוסקות ביציאת מצרים,

רוחניים, אלא שיהיה שולט גם למרחוק בעניינים גשמיים.

יעזור השי"ת שנוכה להתחזק במדתו של יוסף בימי השוכבים אלו, ללמוד ולהתפלל באופן של להבה, ונוכה לתשובה שלימה ולגאולה שלימה ולביאת המשיח בב"א.

אחיך אשר לקחתי מיד האמורי בחרבי ובקשתי, האש של יעקב מרומז 'בחרבי', כמו ענין המלחמה בחרב שהוא מקרוב, הלהבה של יוסף מרומז במה שנאמר 'בקשתי' ששולט למרחוק כמו קשת. הכוח של להבה זו מביא האדם שיהיה קדוש לא רק בעניינים



תולדותיהם של צדיקים

עובדות וסיפורים על צדיקי הדורות
שיז"ד הל בשבוע הבעל"ט

הרה"ק הרבי ר' זושא מאניפולי זי"ע
ב' שבט ה'תק"ס

בשבוע הבא יחול היו"ד קדישא של הרה"ק הרבי ר' זושא מאניפולי זי"ע. וראיתי מביאים בשם הגה"צ רבי יעקב מאיר שכטר שליט"א, שהרבי ר' זושא בילדותו היה עקשן גדול, ופעם התענה למשך כמה ימים כדי שאימו תקנה לו דבר מה שרצה. וביום אחד שמע הרבי ר' זושא בביהמ"ד אנשים משוחחים ביניהם לאמר שכל מידה רעה שיש לו לאדם מקורה ממידה טובה שהטביע הקב"ה באדם והוא העבירה מצד הטוב לצד הרע, ואם ימליך האדם את הקב"ה במידה זו הרי יתקרב ביותר אל ה'. ותיכף כששמע כן הרבי ר' זושא התבונן במידת עקשנותו שהיתה טבועה בו מעולם, והחליט שבמקום שישתמש במידה גרועה זו לצער את אימו, מוטב שישתמש בה להמליך את הקב"ה על עצמו,

והרה"ק רבי מוט"ל מסלונים זי"ע סיפר שהרבי ר' זושא היה יתום בילדותו, וכשלמד חומש רש"י בעצמו מפני שלא היה מי שילמד עמו, והגיע לחסרון הבנה בדברי רש"י, היה רש"י הק' מתגלה אליו ומבאר את דבריו.

הרה"ק בעל השפע חיים מקלויזנבורג זי"ע היה מספר שהרבי ר' זושא היה הולך ליערות לשכב בין הדבורים והקוצים בכדי שיהא לו לכפרת פשע, והדבורים לא עקצוהו, היה קורא בקול: "זושא זושא, הנך מרוחק כל כך מאת השי"ת, עד שגם הדבורים כבר אינם רוצים לעקוץ אותך".

הרבי ר' זושא זי"ע היה מחוסר פרנסה ובביתו אין כל, בצר לו הלך אל חנות הקצב והציע לו שיתן לו בכל שבוע בשר בחינם אין כסף, ובשכר זאת יבוא אליו בכל שבוע ויראה לו איזה בהמה כשרה ואיזה מהם טריפה, וכך יחסוך ממון רב שלא יצטרך לשחוט בהמה טריפה לריק, וכך היה שהסכימו ביניהם. לאחר זמן היה הקצב צריך לנסוע ליריד לקנות בהמות, שאל את הרבי ר' זושא שילמדו את הסוד איך מבחינים בבהמות אם כשרות הם או טריפות, והרבי ר' זושא דחה אותו פעם אחר פעם, עד שלא היה יכול לדחותו יותר, ואמר לו שביום זה וזה יגיע אל ביתו ואז ילמדו.

כשהגיע הקצב לביתו הורה הרבי ר' זושא לאשתו הרבנית שתעמיד סיר מלא מים על האש עד שירתחו המים, ואז כשרתחו המים אמר הרבי ר' זושא לקצב שיכניס את ידיו לתוך הסיר, הקצב נרעש ונפחד ואמר לו שאינו מסוגל לכך, פנה הרבי ר' זושא והכניס את שני ידיו לתוך הסיר, ואמר לקצב, מי שאינו מסוגל להכניס את ידיו לתוך סיר מים מבעבעים, אינו יכול לעמוד בסוד הענין של ההבחנה בין בהמות כשרות לטריפות.

הסדר בביתו של הרבי ר' זושא היה שקודם הזמן שרצה שהמשמשים יכניסו אליו את האוכל היה קורא בקול: "זושא איז הינגעריג" (זושא רעב), ואז היו המשמשים מכניסים אליו את האוכל. פעם החליטו המשמשים שלא יכניסו את האוכל לקול קריאתו ונראה מה יעשה הרבי, ובאותו הבוקר שבו החליטו לנסותו בכך, בדרכו של הרבי ר' זושא למקוה על דרגש העץ שהונחה על הבוץ, בא לקראתו אדם עשיר שבע וגאה, ומשום שלא היה די מקום לב' אנשים על הדרגש, לכן דחף הלה את הרבי ר' זושא אל תוך הבוץ והמשיך בהליכתו, ובבואו לביהמ"ד סיפר לחבריו את מה שקרהו באמצע הדרך שדחף איש זקן ותשוש, מיד הזדעקו הם ואמרו לו שאדם זה לא היה אחר מאשר הרבי ר' זושא, ואמרו לו שילך לבקש ממנו מחילה, ולטובת הנאה יביא לו מעט אוכל להשביע את נפשו הרעבה.

כך עשה שהגיע לאחר התפילה לבית הרבי ר' זושא ומאכלים ערבים בידיו, והמשמשים שלא נכנסו לחדר הרבי לקול קריאתו השתוממו לראות

את רבם יושב ובפניו מונחים מעדנים ערבים למאכל, והם לא הבינו איך נכנסו המאכלים לחדר הרבי. ואז הבינו שהקב"ה הוא הזן את הרבי והם אינם רק השליחים להביא את האוכל בפניו, ואם לא יקיימו הם את תפקידם אזי שישועתו תבוא ממקום אחר.

{סעודת מלוה מלכה ליל שב"ק וארא תשפ"ג}



כ"ק אדמו"ר רבי פינחס דוד הלוי מנאסטאן זצוק"ל א' שבט ה'תשפ"א

בשבוע הבא יחול היו"ד קדישא של כ"ק מרן אדמו"ר זי"ע. אדמו"ר זצ"ל עסק רבות בענייני כשרות המאכלים, והיה נותן השגחה במקומות רבים, והכניס כוחות רבים במפעל זה, וגם סבל עגמת נפש רב מההתעסקות בזה, והוא היה הראשון לפני שלושים שנים שהתעסק בענין התולעים, שבימים עברו היו מכניסים חומרים מיוחדים בשביל להשמיד את התולעים והחרקים, ואז אסרו זאת כיון שהחומרים לא היו בריאים למאכלים, ואז כשהפסיקו בזה החלה התעוררות רבה בענין החרקים, והוא הלך והקים גידול מיוחד שלא יאה בה חשש של תולעים, והיה נוסע לקליפורניה בשביל מטרה זאת.

ונמצא שכל הירקות שיש בעיקר בארה"ב שהם נקיים מחשש תולעים, הכל נזקף לזכותו של אדמו"ר זי"ע, ופעם אף השתתפתי עמו כבחור באסיפה בלייקווד בענין הירקות האלו, ואז הפסיק בכך כיון שעדיין מצאו תולעים.

והוא היה הראשון שנתן את השגחתו על חנויות, שעד אז לא חשבו שצריכים לתת הכשר על חנות השייך לאדם יהודי, ואז הוא התחיל לתת הכשרים על חנויות רבים מאוד, שהוא עורר על כך שכל חנות צריך שתהיה לו רב המשגיח.

ועתה אני מתבונן שאפשר שהוא ירש תכונה זאת של ההשגחה מחמיו הרב מחוסט זצ"ל, שהוא היה משגיח בחנות בשר, ולאחר שהסתלק לגנזי מרומים עברה ההשגחה אל אאמו"ר זי"ע, ומשם הרגיל את עצמו בענין ההשגחה, ועדיין אני זוכר איך שהלך לחנות ומלח את הבשר וכל העניינים הנצרכים לכשרות הבשר. ואמי הרבנית תליט"א מספרת שההסכם ביניהם היה שהוא הכשיר את הבשר והם נתנו לו לקחת בשר בחינם אין כסף, אלא שהם היו נותנים לו את חלקי הבשר הגרועים שלא הצליחו למכור בעד כסף.

שמעתי מאת אחי אב"ד מחוסט שליט"א סיפור שאני כבר לא זכרתי במרוצת השנים, שלפני שנים רבות אאמו"ר זי"ע היה נותן כשרות בחנות שמכרה "בייגלעך אמריקאים", והיו אינשי דלא מעלי שהסיתו את בעל החנות שיוסיף לקחת עוד רב המכשיר בלעדי אאמו"ר, והם טענו שהוא איננו רב ראוי וכו', וכך היה שהיו ב' רבנים שנתנו את תעודת הכשרות בחנות.

בשנה אחת קודם פסח ניגש בעל החנות אל אאמו"ר, ואמר לו שהוא רוצה להכין בייגלעך ולהניחם במקפיא, כך שבמוצאי פסח תיכף ומיד יוכל לאפותם שיהיו מוכנים למכירה, ואבי זי"ע התנגד בכל תוקף שלא יעשו כן אלא יכינו חמוץ רק מהתחלה ולא יכינו קודם לכן שום דבר, ולכן אמר לו לבעל החנות שהוא איננו מסכים לכך, טען בעל החנות שהרב המכשיר השני מתיר לו לעשות כך, אמר לו אבי שאינו משתכנע מכך, וכל זמן שהוא נותן את ההכשר על חנותו לא יהיו לעשות כך.

אלא שאבי זי"ע הרגיש שדבריו לא פעלו מאום על בעל החנות, ולכן במוצאי פסח תיכף בצאת החג עוד קודם שהגיע לביתו לעשות הבדלה, נסע לאותו החנות לבדוק מה פעל בעל החנות, וכשהגיע חשכו עיניו שאת אשר צפה כן נעשה, וראה את התנור מלא בבייגלעך טריים שהיו מוכנים קודם לכן, ניגש אבי אל הבעלים ושאל אותנו לפשר מראה עיניו, אמר לו בעל החנות שהרב השני התיר לו לעשות כן, אמר לו אבי: "כבר אמרתי לך שעוד כל זמן שאני נותן כאן את ההכשר לא יעזו לעשות

כך כנגד רצוני", ולקח אבי שק גדול ומילא בו את כל הבייגלעך מהתנור והוציאם וזרקם לאשפה. זה דוגמא אחד מיני רבים מסיפורים כאלו שהיו מנת חלקו בענין ההשגחה.

הנה כ"ק אאמו"ר זי"ע היה בעל חסד נפלא, ועד היום אנשים מספרים לי איך שתמיד חיפש איך לעזור לאחרים, ובפרט אם פגש אנשים חולים שהיו זקוקים לסיוע כל שהוא, ופעל אצל הרופאים הגדולים ביותר. ועוד פעל הרבה בארגון "חיי לייפליין", והוא לקח את הרעיון כששמע על ארגון של גוים המסייעים לחולים במחלה האיומה רח"ל, ואז החליט לפתוח ארגון כזה גם ליהודים. והוא זימן את מנהל הארגון והוא וחקר אותו על דרכי הפעולה וכל העניינים.

ואני זוכר את ההתחלת הארגון, ואז הביאו מארץ ישראל את הילד הראשון בשם מנחם ערנטאל ז"ל - בנו של רבי חיים ערנטאל שליט"א, שעל שמו ולזכרו נקרא ארגון "זכרון מנחם", ואז התחילו הקעמפים, ובקעמפ הראשון היינו כולנו חלק מאנשי הצוות וכך גם אני, והיום הארגון הוא עצום בממדיו, והכל בזכותו של אבי זי"ע.

וכך פעל למען עניינים רבים ורובם היו שלא בפרסום. ואני זוכר שהיה ילד בשם יהושע ברוך על הרצף האוטיסטי שהיה יוצא ונכנס בביתנו, והיה הופך את הבית וכל תכולתו עמו, וכשהוריו רצו לשולחו למוסד מסוים של גוים בבאסטאן, היה אבי זי"ע דואג מי ישמור על יהדותו של הילד לאחר שנעשה בר מצוה, לכן התקשר ליהודי שהיה גר בבאסטאן וביקש ממנו שיבוא בכל יום להניח תפילין לבחור ההוא, ועד כדי כך שמשפחתו של הבחור החולה התיידדה מאוד עם משפחת היהודי ההוא מבאסטאן, וילדי היהודי ההוא היו מתאכסנים בבארא פארק בבית הבחור ההוא החולה, וזה גרם שילדיו לימים החלו להתנהג בדרך החסידות, וכל זה בזכות שהטריח עצמו להניח תפילין לבחור חולה בזכותו של אאמו"ר זי"ע.

{סעודת מלוה מלכה ליל שב"ק וארא תשפ"ג}



הוצאות הגליון נדבת

ידידנו הר"ר יוסף גולדברג הי"ו

לדגל שמחת נישואי בתו שתחי' בשעטומ"צ למזל"ט

שמחת החתונה תתקיים ביום שני פר' וארא הבעל"ט

באולמי גולדן סקוי דח' המגיד ממעזדיטש 32 ביתר

ויה"ר שיזכו לבנות בית נאמן בישראל על אדני התורה והחסידות,

בנין עדי עד בקשר של קיימא, ויזכה לרזות דוב נחת ותענוג

דקדושה מהם ומכל יוצ"ח.

זכר עולם יהיה צדיק

לזכר נשמת

מאוד עינינו עטרת ראשינו ותפארתינו

ב"ק אדמו"ר רבי פינחס דוד הלוי בן ב"ק אדמו"ר

רבי לוי יצחק הלוי הודוויץ זצוק"ל

מבאסטאן

נסתלק לגנוי מדומים ביום ר"ח שבט תשפ"א

זכותו יגן עלינו ועל כל ישראל אמן